

➤ WAT?

De klokkenluiderswet is de omzettingwet van de Europese klokkenluiderswetgeving en handelt over de bescherming van personen die inbreuken op het Europees Unierecht melden.

Volgens deze klokkenluidersregeling moeten de Europese lidstaten:

- de **ondernemingen** op hun grondgebied **verplichten** om een **intern meldkanaal** op te zetten;
- zelf ook **onafhankelijke en autonome externe meldingskanalen** opzetten voor het ontvangen en behandelen van informatie over inbreuken;
- **beschermingsmaatregelen voor klokkenluiders** voorzien en de nodige maatregelen nemen om elke vorm van represailles tegen beschermde personen uitdrukkelijk te verbieden, met inbegrip van dreigingen met en pogingen tot represailles.

➤ VOOR WIE?

Elke **juridische entiteit in de privésector met minstens 50 medewerkers** moet een intern meldkanaal opzetten.

De Belgische wetgever verleent juridische entiteiten met 50 tot 249 medewerkers evenwel uitstel tot 17 december 2023.

Voor juridische entiteiten vanaf 250 medewerkers is er geen uitstel mogelijk. Zij moesten een kanaal opzetten tegen uiterlijk 15 februari 2023.

Juridische entiteiten uit de financiële sector moeten een intern meldkanaal opzetten, ongeacht hun aantal werknemers.

Ook alle juridische entiteiten in de publieke sector moeten een intern meldkanaal opzetten. De lidstaten kunnen een vrijstelling geven aan gemeenten met minder dan 10.000 inwoners of met minder dan 50 medewerkers.

➤ WELKE INBREUKEN?

De regel viseert de volgende inbreuken op het recht van de Europese Unie:

- overheidsopdrachten;
- financiële diensten, producten en markten, voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering;
- productveiligheid en productconformiteit;
- veiligheid van het vervoer;
- bescherming van het milieu;
- stralingsbescherming en nucleaire veiligheid;
- veiligheid van levensmiddelen en diervoeders, diergezondheid en dierenwelzijn;
- volksgezondheid;
- consumentenbescherming;
- bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en beveiliging van netwerk- en informaticasystemen;
- inbreuken waardoor de financiële belangen van de Europese Unie worden geschaad;
- inbreuken in verband met de interne markt (mededinging en staatssteun, inbreuken op vennootschapsbelasting, constructies die erop gericht zijn onterecht een belastingvoordeel te krijgen);
- extra: bestrijding van belastingfraude en sociale fraudebestrijding.

De klokkenluiderswet (11 oktober 2022) breidt het toepassingsgebied verder uit tot alle schendingen van het Belgische recht.

➤ WIE ZIJN DE MELDERS?

*Deze wet is van toepassing op melders die **in de private sector werkzaam zijn** en informatie over inbreuken in een werkgerelateerde context verkrijgen. De volgende melders vallen dus onder deze wet:*

- Werknemers;
- Zelfstandigen;
- Aandeelhouders en personen die behoren tot het bestuurlijk, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van
Pleegzorg Oost Vlaanderen met inbegrip van niet bij het dagelijks bestuur betrokken leden, vrijwilligers en
bezoldigde of onbezoldigde stagiairs.
- Iedereen die werkt onder toezicht en leiding van Pleegzorg Oost Vlaanderen

Deze wet is ook van toepassing op melders **van wie de werkrelatie inmiddels is beëindigd of nog moet aanvangen** (als er informatie over inbreuken is verkregen tijdens de wervingsprocedure of andere precontractuele onderhandelingen), zoals:

- Facilitators (= een natuurlijke persoon die een melder actief bijstaat in het meldingsproces en wiens bijstand vertrouwelijk moet zijn) (vb.: een collega of naaste, een werknemers- of vakbondsafgevaardigde);
- Derden die verbonden zijn met de melders en die het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werkgerelateerde context (vb.: collega's of familieleden van melders, zonder dat zij actief deelnemen aan de melding);
- Juridische entiteiten die eigendom zijn van de melders, waarvoor de melders werken of waarmee de melders anderszins in een werkgerelateerde context verbonden zijn.

De wet is **niet van toepassing op**:

- Personen die tegen betaling inbreuken melden aan handhavingsinstanties in zover ze (op basis van hun geïnformeerde toestemming) vermeld zijn als informanten of als dusdanig zijn geregistreerd in databanken die worden beheerd door autoriteiten die op nationaal niveau zijn aangewezen,
- Personen die een melding of openbaarmaking doen op basis van een aangifteplicht bepaald in de sectorspecifieke Uniehandelingen.

➤ WELKE MELDINGSKANALEN?

Personen die een melding willen doen, kunnen dat via een intern of een extern meldingskanaal naar keuze. De melder kiest zelf welk kanaal hij of zij het meest geschikt vindt.

Intern meldingskanaal

Binnen Pleegzorg Oost Vlaanderen heeft een melder de volgende mogelijkheid:
Melden per e-mail via klokkenluider@pleegzorgoostvlaanderen.be

Melders kunnen ook verzoeken om binnen een redelijke termijn een inbreuk te melden via een fysieke ontmoeting. Een dergelijke fysieke melding kan ook op afspraak bij de interne preventieadviseur

Het intern meldingskanaal wordt intern beheerd.

Uiterlijk binnen de zeven dagen na ontvangst van de melding krijgt de melder een ontvangstbevestiging toegestuurd.

De preventieadviseur is bevoegd voor de opvolging van de melding en de communicatie met de melder.

Hierbij wordt het risico op belangenconflicten tot een strikt minimum herleid. Indien nodig kunnen externe onderzoeksmiddelen worden aangewend.

Indien een melding informatie bevat die van rechtswege moet doorgegeven worden aan een overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor de opvolging van misdrijven binnen de gebieden van artikel 3 voormeld zal de persoon of dienst die de melding opvolgt binnen Pleegzorg Oost Vlaanderen na grondig overleg met de algemeen directeur de informatie doorsturen naar de betrokken overheidsinstantie.

De melder, krijgt feedback over de afhandeling van de melding. Dat betekent dat hij informatie krijgt over de al dan niet genomen corrigerende maatregelen, procesverbeteringen of -wijzigingen en/of andere verdere stappen.

Deze feedback bevat geen details over specifieke personen en kan dan ook eerder van algemene aard zijn.

Indien bijkomend onderzoek nodig of aangewezen is, zal Pleegzorg Oost Vlaanderen waken over de vertrouwelijkheid van de onderzoeksdata en over de naleving van de rechten van derden.

Binnen een redelijke termijn, en ten laatste drie maanden na het versturen van de ontvangstbevestiging, of als er geen ontvangstbevestiging is verstuurd aan de melder, drie maanden na het verstrijken van de periode van zeven dagen na de melding, krijgt de melder informatie over de als opvolging geplande of genomen maatregelen en over de redenen van die opvolging.

Indien het niet mogelijk is om de melder enige feedback te geven, dan krijgt de melder daar bericht van, evenals van de reden waarom er nog geen informatie voorhanden is.

Extern meldingskanaal

Als de melder geen interne melding wilt doen, dan kan dat ook via een extern meldingskanaal. De overheid voorziet dan federale coördinatoren van verschillende bevoegde autoriteiten:

- 1. Overheidsopdrachten:** de dienst Overheidsopdrachten van de FOD Kanselarij van de Eerste minister;
- 2. Financiële diensten, producten en markten, voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering:** FSMA voor de regels bedoeld in artikel 45 van de wet van 2 augustus 2002, NBB voor de regels bedoeld in de artikelen 12bis en 36/2 van de wet van 22 februari 1998, College van toezicht op de bedrijfsrevisoren voor de regels bedoeld in artikel 32 van de wet van 7 december 2016;
- 3. Productveiligheid en productconformiteit:** FOD Economie, FOD Volksgezondheid, FAGG, BIPT, FOD Mobiliteit;
- 4. Veiligheid van het vervoer:** FOD Mobiliteit, Nationale Autoriteit voor Maritieme Beveiliging;
- 5. Bescherming van het milieu:** FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Leefmilieu Brussel, CREG, Algemene Directie Energie, ACER;
- 6. Stralingsbescherming en nucleaire veiligheid:** Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle;
- 7. Veiligheid van levensmiddelen en diervoeders, diergezondheid en dierenwelzijn:** FAVV, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
- 8. Volksgezondheid:** Sciensano, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, FAGG, Federale commissie "Rechten van de patiënt";
- 9. Consumentenbescherming:** FOD Economie;
- 10. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en beveiliging van netwerk- informatiesystemen:** Gegevensbeschermingsautoriteit, CCB, EDPS.

De melder kan ook verzoeken om binnen een redelijke termijn een inbreuk te melden via een fysieke ontmoeting. Een dergelijke fysieke melding kan na afspraak bij de federale coördinator van de bevoegde autoriteit

Uiterlijk binnen de zeven dagen na ontvangst van de melding krijgt de melder een Ontvangstbevestiging toegestuurd van de bevoegde federale dienst.

Binnen een redelijke termijn, en ten laatste drie maanden na het versturen van de ontvangstbevestiging, of indien er geen ontvangstbevestiging is verstuurd aan de melder, drie maanden na het verstrijken van de periode van zeven dagen na de melding, krijgt de melder informatie van de bevoegde federale dienst over de als opvolging geplande of genomen maatregelen en over de redenen van die opvolging.

In uitzonderlijke gemotiveerde gevallen kan deze termijn zes maanden bedragen. De bevoegde autoriteiten en de federale coördinator duiden de personeelsleden aan die verantwoordelijk zijn voor de behandeling van de meldingen, en met name voor:

- het verstrekken van informatie over de meldingsprocedures aan belangstellenden
- de ontvangst en de opvolging van de meldingen
- het onderhouden van contact met de melder om deze eventueel feedback te geven en indien nodig om nadere informatie te verzoeken.

Deze personeelsleden zijn gehouden tot geheimhoudingsplicht en zullen een specifieke opleiding krijgen voor het behandelen van meldingen

➤ OPENBAARMAKING

Een persoon die een openbaarmaking doet, komt in aanmerking voor bescherming uit hoofde van de klokkenluiderswet, als de volgende voorwaarden vervuld zijn:

1. in geval van een **indirecte openbaarmaking**: de persoon deed eerst een interne en/of externe Melding maar er zijn naar aanleiding van die melding geen passende maatregelen genomen binnen de gesteld termijn.
2. in geval van een **directe openbaarmaking**: de persoon heeft gegronde redenen om aan te nemen dat:
  - de inbreuk een dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang; of
  - er bij een externe melding een risico op represailles bestaat, of het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk doeltreffend wordt verholpen, wegens de bijzondere omstandigheden van de zaak, omdat bijvoorbeeld bewijsmateriaal kan worden achtergehouden of vernietigd, of een autoriteit kan samenspannen met de pleger van de inbreuk of bij de inbreuk betrokken is.

Dit is niet van toepassing op gevallen waarin een persoon rechtstreeks informatie aan de pers verstrekt op grond van specifieke bepalingen die een stelsel voor de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en informatie instellen

➤ VERTROUWELIJKHEID EN GEHEIMHOUDING.

Pleegzorg Oost Vlaanderen zorgt ervoor dat de informatie over de melding zodanig wordt bewaard dat deze fysiek en digitaal alleen toegankelijk is voor diegenen die door Pleegzorg Oost Vlaanderen als bevoegde personen werden aangeduid. Alle meldingen en daarop volgende onderzoeksrapporten en/of vaststellingsrapporten, beslissingen ..., worden met de grootst mogelijke vertrouwelijkheid behandeld.

Pleegzorg Oost Vlaanderen hanteert een strikte 'need to know'-basis voor het bekendmaken van relevante informatie aan werknemers of derden. Alle werknemers die betrokken zijn bij de

ontvangstmelding, of opvolging van meldingen, zullen een strikte geheimhouding handhaven over de inhoud van meldingen, rapporten, beslissingen...en dit voor zover de toepasselijke wetgeving dit toelaat.

➤ **BESCHERMING**

Pleegzorg Oost Vlaanderen garandeert dat de melder beschermd wordt tegen represailles, inclusief dreigingen en pogingen tot represailles (zie hierna), indien de melder te goeder trouw handelt en de juiste weg volgt bij het maken van een melding.

De “juiste weg” betekent dat de melder in eerste instantie zoveel mogelijk gebruikmaakt van de voorziene interne meldingskanalen. Pas als er geen intern kanaal is, of als een externe melding zonder gevolg blijft, kan een melding openbaar gemaakt worden.

Onder “represailles” verstaan we onder meer:

- schorsing, tijdelijke buitendienststelling, ontslag of soortgelijke maatregelen;
- degradatie of weigering van bevordering;
- overdracht van taken, verandering van locatie van de arbeidsplaats, loonsverlaging, verandering van de werktijden;
- het onthouden van opleiding;
- een negatieve prestatiebeoordeling of arbeidsreferentie;
- het opleggen of toepassen van een disciplinaire maatregel, berisping of andere sanctie, zoals een financiële sanctie;
- dwang, intimidatie, pesterijen of uitsluiting;
- discriminatie, nadelige of ongelijke behandeling;
- niet-omzetting van een tijdelijke arbeidsovereenkomst in een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, in het geval de werknemer de gerechtvaardigde verwachting had dat hem een dienstverband voor onbepaalde tijd zou worden aangeboden;
- niet-verlenging of vervroegde beëindiging van een tijdelijke arbeidsovereenkomst;
- schade, met inbegrip van reputatieschade, met name op sociale media, of financieel nadeel, met inbegrip van omzetsderving en inkomstderving;
- opname op een zwarte lijst op basis van een informele of formele overeenkomst voor een hele sector of bedrijfstak, waardoor de melder geen baan meer kan vinden in de sector of de bedrijfstak;
- vroegtijdige beëindiging of opzegging van een contract voor de levering van goederen of diensten;
- intrekking van een licentie of vergunning;
- psychiatrische of medische verwijzingen.

Naast de melder zelf worden ook de facilitators en derden die verbonden zijn met de melder en die ook het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werkgerelateerde context, en de eventueel beschuldigde individuele personen beschermd. Pleegzorg Oost Vlaanderen garandeert hen het recht op een eerlijk proces en het vermoeden van onschuld. Hun identiteit wordt strikt geheimgehouden zolang de onderzoeken naar aanleiding van de melding lopen

➤ **KLACHTENPROCEDURE**

Elke melder die meent slachtoffer te zijn van of bedreigd te worden met een represaille, kan een met Redenen omklede klacht indienen bij de federale coördinator van de bevoegde autoriteit, die een Buitengerechtelijke beschermingsprocedure opstart.

De federale coördinator van de bevoegde autoriteit verifieert het bestaan van een redelijk vermoeden van een represaille.

De bewijslast dat het geen represaille is, valt ten laste van Pleegzorg Oost Vlaanderen. Neemt Pleegzorg Oost Vlaanderen een maatregel tegen een melder die binnen het wettelijk kader valt, en kan Pleegzorg Oost Vlaanderen aantonen dat de redenen voor die maatregel vreemd zijn aan de melding, dan is die maatregel geen represaille.

➤ MISBRUIK VAN MELDINGSKANALEN/INBREUKEN OP DIT BELEID

Pleegzorg Oost Vlaanderen zal enkel die meldingen behandelen die te goeder trouw werden gedaan en die binnen het toepassingsgebied van de klokkenluiderswet vallen. Werknemers die te kwader trouw een melding maken, met het oogmerk om te schaden, genieten geen bescherming. Bij het te kwader trouw maken van een melding, stelt de betrokken werknemer zich in het bijzonder bloot aan de sancties die deel uitmaken van het arbeidsreglement, met inbegrip van de ultieme maatregel van ontslag

➤ BEWARING VAN DOCUMENTEN/ REGISTER VAN MELDINGEN

Pleegzorg Oost Vlaanderen houdt een register bij van alle meldingen, waarin zowel de ontvangst van de melding, het onderzoek ernaar en de oplossing ervan worden opgevolgd. De meldingen worden in dit register bewaard zolang de contractuele relatie tussen de melder en de werkgever loopt. Onderzoeksrapporten en ondersteunende informatie worden minimaal tot vijf jaar na het einde van Het onderzoek bewaard.

➤ VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

De verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens in Pleegzorg Oost Vlaanderen met zetel te Stapelplein 28 9000 Gent met ondernemingsnummer 0536 817 992.

Alle persoonsgegevens worden verwerkt in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving inzake gegevensbescherming, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming ("GDPR").

De persoonsgegevens worden uitsluitend verwerkt met als doel het uitvoeren van de vereiste onderzoeken op grond van een wettelijke verplichting en enkel de strikt noodzakelijke gegevens worden verwerkt. De gegevens kunnen gedeeld worden met overheidsinstanties indien de melding informatie bevat die wettelijk verplicht moet doorgegeven worden of met andere externe partijen die bij een onderzoek betrokken zijn.

Pleegzorg Oost Vlaanderen bewaart alle persoonsgegevens minstens zolang de contractuele relatie tussen de melder en de werkgever loopt en maximaal gedurende de verjaringstermijn die relevant is voor eventuele rechtsovereenkomsten.

Alle betrokkenen hebben recht om te verzoeken tot toegang, rectificatie, uitwissing van en bezwaar Tegen de verwerking van hun persoonsgegevens. Deze verzoeken kunnen gericht worden aan DPO verantwoordelijke van Pleegzorg Oost Vlaanderen

Alle betrokkenen hebben het recht klacht in te dienen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit. De functionaris voor gegevensbescherming binnen Pleegzorg Oost Vlaanderen is te bereiken op 09 223 90 99

➤ ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN

Het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens wordt belast met het toepassen van of toezien op de ondersteuningsmaatregelen, zowel in geval van een interne melding, een externe melding als een openbaarmaking.

De melder heeft, naargelang het geval, toegang tot de volgende ondersteuningsmaatregelen:

- **volledige en onafhankelijke informatie en adviezen, die gemakkelijk en kosteloos**
Toegankelijk zijn, over de beschikbare remedies en procedures die bescherming bieden tegen represailles, alsmede over de rechten van de betrokkene, met inbegrip van zijn rechten op het vlak van bescherming van persoonsgegevens; de melder moet bovendien worden geïnformeerd dat hij in aanmerking komt voor de beschermingsmaatregelen waarin deze wet voorziet;
- **technisch advies** ten aanzien van elke autoriteit die betrokken is bij de bescherming van de melder;
- **rechtsbijstand** in grensoverschrijdende strafrechtelijke en burgerlijke procedures overeenkomstig Richtlijn (EU) 2016/1919 en Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad en Rechtsbijstand

in andere procedures alsook juridisch advies of andere juridische bijstand, overeenkomstig de bepalingen betreffende de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand.

- **ondersteunende maatregelen**, waaronder technische, psychologische, mediagerelateerde en sociale ondersteuning, voor de melder;
- **financiële bijstand** aan de melder in het kader van gerechtelijke procedures.

25 maart 2024